

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2019 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 941 466 737
Organisasjonsform: Gjensidig forsikringselskap
Foretaksnavn: VARIG FORSIKRING MIDT-BUSKERUD
Forretningsadresse: Vikersundgata 17
3370 VIKERSUND

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2019 - 31.12.2019

Konsern

Morselskap i konsern: Ja
Konsernregnskap lagt ved: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Rolf Krona
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 27.05.2020

Grunnlag for avgivelse

År 2019: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2018: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2019

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 01.10.2021

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2019	2018
TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING			
Opptjente bruttopremier		16 824 610	17 298 390
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		4 631 110	4 459 042
Sum premieinntekter for egen regning	4	12 193 500	12 839 348
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	7 434 744	6 982 360
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		5 438 357	-820 167
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		330 435	-4 699 243
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	5 107 922	3 879 076
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	1 895 904	2 038 232
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkl. provisjoner for 5,6,9 mottatt gjenforsikring		383 792	427 596
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		2 279 696	2 465 828
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7	6 935 369	7 040 770
Resultat av teknisk regnskap		5 305 257	6 436 034
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto Inntekter fra investeringer			
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		-196 192	0
Renteinntekt og utbytte m.v. på finansielle eiendeler		776 661	694 034
Netto driftsinntekt fra eiendom	11,12	121 126	-344 561
Verdiendringer på investeringer		8 860 576	-2 141 812
Realisert gevinst og tap på investeringer		683 468	-829 813
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		422 409	436 753
Sum netto inntekter fra investeringer		9 823 230	-3 058 905
Andre inntekter og kostnader			

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2019	2018
Andre inntekter		179 707	103 895
Resultat av ikke-teknisk regnskap		10 002 937	-2 955 010
Resultat før skattekostnad		15 308 194	3 481 024
Skattekostnad	10	2 784 748	1 168 550
Resultat før andre inntekter og kostnader		12 523 446	2 312 474
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		387 088	-905 309
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		96 771	-226 329
Totalresultat		12 813 763	1 633 494

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2019	2018
BALANSE - EIENDELER			
Immaterielle eiendeler			
Sum immaterielle eiendeler		0	0
Investeringer			
Investeringseiendommer	11	0	7 162 263
Eierbenyttet eiendom	12	7 235 545	7 373 425
Bygninger og andre faste eiendommer		7 235 545	14 535 688
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	13	6 800 000	6 996 192
Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		6 800 000	6 996 192
Utlån og fordringer	17	2 074 247	3 840 076
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		2 074 247	3 840 076
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	14,15	34 199 766	26 328 466
Rentebærende verdipapirer	14,16	62 865 190	60 989 341
Utlån og fordringer	14,17	20 096 821	449
Andre finansielle eiendeler	14	237 300	237 300
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		117 399 077	87 555 556
Sum investeringer		133 508 869	112 927 512
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser			
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie			
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	14	733 455	1 137 808
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser		733 455	1 137 808
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		0	0
Andre fordringer	14	971 230	1 106 286
Sum fordringer		971 230	1 106 286
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	590 118	787 996
Kasse, bank	14	7 392 874	16 158 465
Eiendeler ved skatt	10	130 228	1 911 748
Andre eiendeler betegnet etter sin art	9,14	1 376 440	300 361
Sum andre eiendeler		9 489 660	19 158 570

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2019	2018
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	0
SUM EIENDELER		144 703 214	134 330 176
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		0	0
Sum innskutt egenkapital		0	0
Opptjent egenkapital			
Fond m.v.			
Avsetning til naturskadekapital		15 318 155	14 335 452
Avsetning til garantiordningen		770 607	778 705
Annen opptjent egenkapital		99 671 125	90 098 525
Sum opptjent egenkapital	18	115 759 887	105 212 682
Sum egenkapital	18	115 759 887	105 212 682
Sum ansvarlig lånekapital m.v.		0	0
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4	8 098 916	8 197 394
Brutto erstatningsavsetning	4	6 388 132	7 132 298
Sum brutto forsikringsforpliktelser		14 487 048	15 329 692
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser o.l.	9	406 230	543 896
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	10	1 674 227	595 561
Sum avsetninger for forpliktelser	14	2 080 457	1 139 457
Andre forpliktelser	14	11 856 941	12 123 380
Sum forpliktelser		11 856 941	12 123 380
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2019	2018
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	14	518 881	524 965
Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		518 881	524 965
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		144 703 214	134 330 176

ValdresRevisorene AS

Medlem av Den Norske Revisorforening
Revisomr.: 992 897 104 MVA

Til generalforsamlingen i Varig Forsikring Midt-Buskerud

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet 2019

Konklusjon

Vi har revidert Varig Forsikring Midt-Buskerud sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr 12 813 763. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsselskaper.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Fagernes, 23. mars 2020

ValdresRevisorene AS

Olve Lie
Statsautorisert revisor

Styrets årsberetning for driftsåret 2019

Varig Forsikring Midt-Buskerud (VFMB) har strategisk samarbeidsavtale med Gjensidige Forsikring ASA, og samarbeider med Gjensidigestiftelsen om utbytte og gavetildeling. Selskapet er ansvarlig for egen og Gjensidiges forsikringsvirksomhet i kommunene Modum, Sigdal og Krødsherad.

Varig Forsikring Midt-Buskerud hadde i 2019 sitt 146. driftsår. Selskapet ble stiftet i 1873, og har vært i sammenhengende drift. VFMB er et lokalt, selvstendig og kundestyrt forsikringsselskap, med konsesjon for brann og naturforsikring i kommunene Modum, Sigdal og Krødsherad. Selskapets virksomhet drives fra kontoret i Vikersund. Medlemmer og eiere er alle som har løpende forsikring i selskapet.

Selskapets visjon er «å kjenne kundene best og bry oss mest». Vi skal oppleves som ledene, vennlige, pålitelige og profesjonelle i all vår kontakt med kundene.

Vår samarbeidspartner Gjensidige Forsikring er et av Norges største forsikringsselskap med en markedsandel på ca. 25 %. Gjensidige er det eneste forsikringsselskapet i Norge som deler overskuddet med kundene. Kundeutbytte formidles gjennom Gjensidigestiftelsen, som er selskapets største eier.

Varig Forsikring Midt-Buskerud er det eneste lokaleide forsikringsselskapet i Midt-Buskerud, og det eneste forsikringsselskapet som deler overskuddet med kundene.

I 2019 omsatte vi skadeforsikringer for 95 mill. kroner (forfalt premie)

Varig Forsikring Midt-Buskeruds styrende organ er styret og generalforsamlingen som er selskapets øverste myndighet. Alle medlemmer har møterett på generalforsamlingen, men det er kun de valgte medlemmene som har stemmerett. Valg til generalforsamlingen foregår elektronisk, der alle forsikringstakerne har stemmerett.

Gjeldene samarbeidsavtale med Gjensidige Forsikring ASA trådte i kraft 01.01.2018 og løper til 31.12.2020. Samarbeidet har historisk vært tuftet på «evighetens perspektiv». Med felles kunder, identitet og historie har det vært vanskelig å se for seg andre samarbeidspartnere. I dag er samarbeidet bygget på rene forretningsmessige prinsipper. Vurderinger og beslutninger om fremtidig samarbeid vil også måtte hvile på nye og endrede kriterier. I et marked med akselererende digitalisering er det styrets antagelse at selskapets motivasjon til å avløpne sine samarbeidspartnere i form av ren portefølje provisjon svekkes. Styret registrerer at stadig mer av forsikringssalget går via andre kanaler enn det tradisjonelle kontoret. Dette vil utfordre både inntjening og vår måte å arbeide på. Ved avleggelse av årsregnskapet er de gjeldende avtaler med Gjensidige Forsikring igjen gjenstand for forhandlinger. Styret forventer ytterligere press på provisjonsinntekter og kostnader.

Styret

Styret består av seks medlemmer, to fra Modum, en fra Sigdal, en fra Krødsherad, en geografisk uavhengig og en fra de ansatte. Leder av styret har vært Ole Brunnes (Modum), nestleder Ambjørn Flaata (uavhengig), øvrige styremedlemmer er Ole Raaen (Krødsherad), Kristian Vidvei (Sigdal), Birgitte Svensrud Smetbak (Modum) og Pål Lohne (ansatte). I 2019 har styret hatt syv møter og behandlet 78 saker. I tillegg har styret hatt en strategisamling. De viktigste sakene styret har arbeidet med:

- Kapitalforvaltning
- Rapportering (ORSA og SFCR/RCR) til Finanstilsynet
- Risikostyring
- Strategiarbeid
- Oppfølging av løpende drift

Generalforsamling

Ordinær generalforsamlingen ble holdt den 6. mai 2019 på Eggedal Borgerstue, Eggedal. Det ble behandlet

årsmøtesaker i henhold til vedtektene. Det var ingen innkomne saker og det møtte 15 representanter og 12 medlemmer som observatører. Det ble behandlet en sak som omhandlet en justering i vedtektene for å ha mulighet til å samordne kundevalg tidsmessig med Gjensidigestiftelsen.

Driftsresultat

Årets resultat på 15,308 mill.kr. før skatt er et av de beste i brannkassas historie. Resultatene kan svinge kraftig fra år til år fordi de vi plassere en stor andel av kapitalen i finansmarkedene, samt at antall branner og omfanget av vil være forskjellig fra år til år. 2019 ble et år hvor begge elementene spilte på lag, og resultatet av forsikringsvirksomheten ble 5,305 mill.kr. og finansavkastningen 10,003 mill.kr.

Balanse

Av totalkapitalen på 144,7 mill.kr. utgjør egenkapitalen 115,7 mill.kr., som gir en egenkapitalandel på 80,0 %. Økningen i totalkapitalen fra 2018 utgjør 10,4 mill.kr. og egenkapitalen er økt med 10,5 mill.kr. Selskapets finansielle stilling er meget solid.

Driftskostnader

Brutto driftskostnader belastet regnskapet med 9,215 mill.kr. mot 9,506 mill.kr. året før.

Finans

Det ble et sterkt år med en samlet netto inntekt fra investeringer på 10,003 mill. kr. Fra et svakt og utfordrende 2018, ga både aksjer og obligasjoner en god avkastning i 2019. Ved utgangen av 2019 hadde vi 97 mill. kr til forvaltning. 65 % av kapitalen er plassert i obligasjoner og 35 % i aksjer. Hoveddelen av plasseringene, både når det gjelder aksjer og obligasjoner, er i globale fond. Forvaltningen av kapitalen er fordelt mellom Pareto og Optimum/Gabler. Optimum/Gablers portefølje ga en avkastning på 12,07 %, mens Pareto leverte 10,25 %, med tilnærmet samme aktiva allokering. Vår seksjon i Norefjellporten ble solgt til Krødsherad Kommune 01.09.2019. Underskuddet på den løpende driften av Norefjellporten ble snudd det siste driftsåret, og ga et lite overskudd. Egenkapitalen er etter årsoppgjøret på 115,7 mill.kr. Netto kontantstrøm for 2019 var positiv med 11,3 mill.kr.

Forsikringsvirksomheten

Total forfalt premie hadde en økning i 2019 på 5,3 % og utgjorde ved årsskiftet 95,034 mill.kr. inklusive naturskade. Premie for egen regning, brannpremien var 12,194 mill. kr som var en nedgang på 5,0 % fra 2018. Nedgangen skyldes for en stor del at brannpremien utgjør en mindre andel av forsikringspremien enn tidligere. I snitt har den blitt redusert i Gjensidige med 7 %. Erstatninger for egen regning var 5,108 mill. kr. i 2019, en økning fra 3,879 mill. kr i 2018. Vi hadde en skade som var større enn egenregningen. Totalt ble det et godt resultat på brannforretningen på 4,806 mill. kr.

Vi er selv ansvarlig for vår brannportefølje og har reassurert all brannportefølje under 100 mill.kr. hos Gjensidige Forsikring. Reassuranseavtalen er en excess-loss kontrakt hvor Brannkassen belastes for skader opp til egen valgt skadegrense. Skadegrensen er satt til 3,0 mill.kr. Det er en skade og kun 0,4 mill.kr. som er belastet reassuranse utover vår egenregning. Risiki over 100 mill.kr i vårt område ligger i Gjensidiges portefølje, på grunn av Gjensidiges reassuranseprogram. På grunn av færre og mindre skader de siste årene forventes det lavere reassuransekostnadene de neste årene.

Skadeprosent for egen regning (brann) endte på 41,9 % mot 24,2 % året før. Innen øvrige bransjer (utenom brann og natur) er vi agenter for Gjensidige og mottar portefølje provisjon for salg og servicearbeid. Provisjonsinntektene for året ble 7,435 mill.kr. Gjensidiges samlede skadeutbetalinger til våre kunder ble omtrent lik året før, og endte på 55,4 % av opptjent premie. Det vil si at det er en meget god lønnsomhet i porteføljen.

Det gis bidrag til brannslukningsutstyr, røykvarslere, el-kontroll og alarmanlegg etter modell fra tidligere år. Det er utbetalt ca. 0,150 mill.kr. i tilskudd i år. Vi har tro på at denne støtten er viktig for å stimulere kundene til økt skadeforebyggende innsats. Det vil spare kundene både for premie og forhåpentligvis skader, med alt det

medfører. Det er også med på å bygge et sterkere kundeforhold. Tilskudd til skadeforebyggende tiltak vil vi fortsette å prioritere, og det settes av 0,5 mill.kr. for å styrke det skadeforebyggende fond som ved utgangen av året var på 0,525 mill. kr.

Markedet og konkurransesituasjonen

Vi forsikrer mellom 25-35 % av de ulike forsikringsmarkedene i Midt-Buskerud. Den generelle trenden er at flere skifter forsikringselskap oftere enn tidligere. Det er ingen dramatiske endringer, men et marked i stille endring. Dette oppleves i alle markeder, og spesielt i privatmarkedet har frekvensen økt. Et marked som i stadig økende takt digitaliseres, hvor nye salgskanaler oppstår, stiller nye krav til oss som lokal leverandør. Premieveksten vi har oppnådd de siste årene er nok i underkant av hva vi trenger for å opprettholde

markedsposisjonen.

Ved å jobbe målrettet med kompetanse for å kunne gi eksisterende og nye kunder den beste rådgivningen, samt tilgjengelighet og langsiktighet i samarbeidet, mener vi er det beste svaret på utfordringen.

Etikk og bærekraft i kapitalforvaltningen

Styret har sammen med kapitalforvalterne arbeidet med å sikre at våre investeringer er plassert i selskaper som driver etisk og bærekraftig. For en investor av vår størrelse, som ikke kan ha en egen oppfølging på området, er vi avhengig av å velge forvaltere som velger fond og selskaper som følger de ulike internasjonale standarder for etikk og bærekraft. I vår investeringsstrategi er dette nå beskrevet, og forvaltere skal ha en tydelig strategi for å ivareta etiske og bærekraftige hensyn i forvaltningen.

Finansiell risiko

Selskapet er eksponert for finansiell risiko på ulike områder, spesielt verdipapirer/markedsrisiko. Verdipapirene blir forvaltet av Pareto Wealth Management AS og Optimum AS. Disse to selskapene overtok forvaltningen i april 2017. Målsettingen er å få profesjonell bistand til å søke best mulig avkastning i forhold til risiko. Ved å bruke to forvaltere vil man oppnå ytterligere diversifisering utover ulike aktivaklasser. Dette vil redusere den påvirkbare finansielle risikoen i størst mulig grad. Vi mottar månedlig rapportering på utvikling, og rammene for investeringene er styrets vedtatt investeringsstrategi.

Markedsrisiko:

Selskapet er eksponert for endringer i børskurser og generelle økonomiske trender. Dermed vil det være naturlige svingninger i verdien og avkastningen av investeringene. En del av de kortsiktige svingningene er forsøkt dempet gjennom mer langsiktige investeringer. Selskapet er også eksponert for endringer i rentenivået, da både obligasjonsporteføljen og utlån vil bli påvirket.

Kredittrisiko

Risikoen for tap på utlån er vurdert som akseptabel, og utlånene er pantsikret.

Styret har besluttet å stoppe utlånsvirksomheten, og dette er iverksatt. Utlån er under avvikling, og det er 2,1 mill. kr igjen av porteføljen. Denne vil bli avvirket så raskt som mulig.

Likviditetsrisiko

Selskapets likviditet er god. Det er tilstrekkelig driftskapital i bank, og en tilstrekkelig del av de investerte midlene har kort innløsningsstid. En stor andel av investeringene som er gjort i verdipapirer kan omsettes til kontanter i løpet av tre til fem virkedager.

Regnskap og rapportering

Det oppleves et stadig økende omfang og krav til rapportering. Regelverket er internasjonalt og skiller ikke i stor grad på størrelse på selskapene. Regnskap og aktuarstjenester kjøpes fra Gjensidige Forsikring. Sammen med de øvrige brannkassene er det etablert samarbeid med Triton Gabler og BDO for å dekke mange av de øvrige lovpålagte roller og krav. Styret og daglig leder har gjennom året utarbeidet og vedtatt nødvendige rapport til finansilsynet som ORSA, SFCR mm.

Utsiktene fremover

Selskapet har de siste årene hatt en positiv lønnsomhetsmessig utvikling på kjernevirksomheten. Brannporteføljen har hatt god lønnsomhet, og det er ingen strukturelle tegn på at det skal endre seg snarlig. På grunn av koronautbruddet, sterkt fall i aksjemarkedet og tegn til resesjon vil vi antakelig oppleve en reduksjon i premieinntektene og et svakt finansresultat. Markedene vil vende sakte tilbake til normal drift, men de neste to til tre år kan bli mer utfordrende enn vi er vant til både finansielt og markedsmessig. Vår sterke kapital situasjon gjør at vi skal kunne leve godt gjennom noen turbulente år. Vi er samtidig inne i det siste året av samarbeidsavtalen med Gjensidige, og det er ennå ikke enighet om ny avtale. Dette skaper en stor grad av usikkerhet. For å kunne opprettholde markedsposisjon og opprettholde drift på dagens nivå, er det viktig å opprettholde og utvikle samarbeidet med Gjensidige og den sterke merkevaren.

Styrets forslag til Disponeringer for regnskapet 2019

Resultat før skatt	15.308.194
Skattekostnad	-2.784.748
Aktuariell gevinst	387.088
Skatt på andre resultatkomponenter	-96.771
Totalresultat	12.813.763
Disponering	12.813.763
Endring i avsetning til naturskadefondet	-982.703
Endring i avsetning til garantiordningen	8.098
Netto aktuariell gev/tap	-290.317
Avsatt kundeutbytte	-2.041.208
Fond kundeutbytte	-4.200.000
Fond allmennyttig formål	-1.000.000
Fond skadeforebygging	-500.000
Til annen egenkapital	-3.807.633

Styret kjenner ikke til forhold som er av viktighet for å bedømme brannkassens stilling og resultat som ikke fremgår av årsregnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av Varig Forsikring Midt-Buskerud sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Regnskapet for 2019 er avgitt under forutsetning av fortsatt drift.

Hendelser etter balansedagen

Utbruddet av koronaviruset i Kina ved nyttårstider skulle få større konsekvenser for Norge og den globale økonomien enn noen så for seg bare for noen måneder siden. Børser verden over har i skrivende stund falt over 30 %. Mange land stenger ned og stopper all aktivitet for å redusere utbredelsen av koronasmitte. Det settes inn massive tiltakspakker fra myndighetene for å tilføre bedrifter og lønnsstakere likviditet. Hendelsene vil få økonomiske konsekvenser også for vårt selskap både på kort og lengre sikt. Tapene i finansmarkedene kan bli store i en periode fremover, og aktiviteten i økonomien kan bli markant redusert.

Utdeling av utbytte

Utbytte blir administrert av Gjensidigestiftelsen. Forutsatt at generalforsamlingen i Gjensidige Forsikring ASA vedtar utbytte og finanstilsynet gir sin godkjenning, blir det utbetaling til kundene også for 2019. Midlene tas fra årets overskudd og utgjør 2,041 mill.kr. Utbyttefondet er tilført betydelig midler og utgjør ved årsskifte 6,0 mill.kr.

Gaver til allmennyttige formål

For 2019 ble det delt ut noen gaver til lag og foreninger, men ikke den tradisjonelle utdelingen i større skala. Vi anser det som en viktig del av vårt samfunnsansvar å bruke en del av overskuddet til å støtte frivilligheten for å skape et aktivt og godt lokalsamfunn, og har satt av ytterligere midler på fond for å bidra i årene som kommer.

Personalet, arbeidsmiljø og sykefravær

Ved utgangen av året hadde selskapet 6 fast ansatte som utgjorde 5,25 årsverk. Alle er ansatt i 100 % stillinger men en person har vært ute i svangerskapspermisjon. Sykefraværet holder seg stabilt lavt og har for året vært på 2,57 %. Det legges til rette for at medarbeiderne skal få faglig utvikling, og jobbe med utvikling av egen kompetanse og ferdigheter. Arbeidsmiljøet oppleves som godt. Styret vi takke alle ansatte for solid arbeidsinnsats, og et sterkt engasjement for selskapet og kundenes interesse.

Likestilling, ulykker, skader, forurensing, forskning og utviklingsarbeid

Vi tilstreber å ha et balansert forhold mellom menn og kvinner. Ved årsskifte har vi seks ansatte som utgjør 5,25 årsverk hvorav 67 % er kvinner og 33 % er menn. I styret er det fem medlemmer, hvorav to er kvinner.

De ansatte har en representant i styret.

Det har ikke vært ulykker eller skader på materiell eller personer i arbeidssammenheng. Vi kjenner ikke til at bedriften forurensar det ytre miljø. Selskapet driver ingen forskning og utvikling i egen regi når det gjelder produkter og systemer.

HMS

Brannkassa er medlem i Eiker og Modum Bedriftshelsetjeneste. Det gjennomføres årlig en helsekontroll, hvor også det psykososiale miljøet er en del av undersøkelsen.

Datterselskap

Fra 01.03.16 frem til 31.08.2019 har investeringseiendommen Norefjellporten vært en del av brannkassa, og er en del av årets regnskap. Noresund Eiendom AS hvor brannkassa har en eierandel på 100 %, eier hjemmelen til grunnen. Datterselskapet er en ubetydelig del av virksomheten og konsolideres derfor ikke.

Norefjellporten

Krødsherad kommune kjøpte vår seksjon som omfattet 2.etg i Norefjellporten 01.09.2019. Kjøpesummen var 7,2 mill.kr. Kjøpesummen tilsvarte bokført verdi. Salget har derfor ikke hatt noen større innvirkning på årets resultat. Driften av eiendommen ga et mindre overskudd inneværende år. For Krødsherad kommune og sentrumsutviklingen i Noresund var kjøpet et viktig strategisk grep, og vi håper å ha bidratt til en sunn utvikling for både kommunen og Noresund sentrum.

Godtgjørelser

Godtgjørelse til styret og valgkomite	kr. 422.500
Godtgjørelse til generalforsamlingen	kr. 37.500
Godtgjørelse til revisor	kr. 190.000
Daglig leders lønn	kr. 1.043.027 + firmabil, annen godtgjørelse og pensjon.

Vikersund 23.mars 2020

Ole Brunes

(Styrets leder)

Kristian Vidveit

Rolf Krona

(Daglig leder)

Ambjørn Flaata

(Nestleder)

Birgitte Svensrud Smétbak

Ole Raaen

Pål Lohne

Classified: Internal

Resultatregnskap

Resultatregnskap

Varig Forsikring Midt-Buskerud

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING

	Noter	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier		16.824.610	17.298.390
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-4.631.110	-4.459.042
Sum premieinntekt for egen regning	4	12.193.500	12.839.348
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	7.434.744	6.982.360
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		-5.438.357	820.167
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		330.435	-4.699.243
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	-5.107.922	-3.879.076
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	-1.895.904	-2.038.232
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5,6,9	-383.792	-427.596
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-2.279.696	-2.465.828
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7	-6.935.369	-7.040.770
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		5.305.257	6.436.034
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer			
Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper		-196.192	0
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		776.661	694.034
Netto driftsinntekt fra eiendom	11,12	121.126	-344.561
Verdiendringer på investeringer		8.860.576	-2.141.812
Realisert gevinst og tap på investeringer		683.468	-829.813
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-422.409	-436.753
Sum netto inntekter fra investeringer		9.823.230	-3.058.905
Andre inntekter		179.708	103.895
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		10.002.937	-2.955.010
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		15.308.194	3.481.024
Skattekostnad	10	-2.784.748	-1.168.550
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		12.523.446	2.312.474
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		387.088	-905.309
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	-96.771	226.329
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		290.317	-678.980
TOTALRESULTAT		12.813.763	1.633.494

Classified: Internal

Balanse

Balanse			
Varig Forsikring Midt-Buskerud	Noter	31.12.2019	31.12.2018
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendom	11	0	7.162.263
Eierbenyttet eiendom	12	7.235.545	7.373.425
Aksjer og andeler i datterforetak og tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i datterforetak	13	6.800.000	6.996.192
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer	17	2.074.247	3.840.076
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	14,15	34.199.766	26.328.466
Rentebærende verdipapirer	14,16	62.865.190	60.989.341
Utlån og fordringer	14,17	20.096.821	448
Andre finansielle eiendeler	14	237.300	237.300
Sum investeringer		133.508.869	112.927.512
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f. andel-ikke opptj. brto.premie		0	0
Gj.f. andel-brto erstatn. avsetning		733.455	1.137.808
Sum gj.f. andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger	14	733.455	1.137.808
Fordringer			
Andre fordringer	14	971.230	1.106.286
Sum fordringer		971.230	1.106.286
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	590.118	787.996
Kasse, bank	14	7.392.874	16.158.465
Eiendeler ved skatt	10	130.229	1.911.748
Pensjonsmidler	9,14	1.376.440	300.362
Sum andre eiendeler		9.489.660	19.158.570
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	0
SUM EIENDELER		144.703.214	134.330.176

Classified: Internal

Balanse (forts.)				
Varig Forsikring Midt-Buskerud	Noter	31.12.2019	31.12.2018	
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
Opptjent egenkapital				
Fond mv.				
Avsetning til naturskadefond		15.318.155	14.335.452	
Avsetning til garantiordningen		770.607	778.705	
Annen opptjent egenkapital		91.758.575	87.660.624	
Andre fond		7.912.550	2.437.901	
Sum opptjent egenkapital	18	115.759.887	105.212.682	
Brutto forsikringsforpliktelser				
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4	8.098.916	8.197.394	
Brutto erstatningsavsetning	4	6.388.132	7.132.298	
Sum brutto forsikringsforpliktelser		14.487.048	15.329.692	
Avsetninger for forpliktelser				
Pensjonsforpliktelser	9	406.230	543.896	
Forpliktelser ved skatt				
Forpliktelser ved periodeskatt	10	1.674.227	595.561	
Forpliktelser ved utsatt skatt		0	0	
Sum avsetninger for forpliktelser	14	2.080.457	1.139.457	
Forpliktelser				
Avsatt ikke betalt utbytte		2.179.486	2.421.384	
Andre forpliktelser		9.677.455	9.701.996	
Sum forpliktelser	14	11.856.941	12.123.380	
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		518.882	524.964	
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		144.703.214	134.330.176	

Classified: Internal

Oppstilling av endringer i egenkapital

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL

Varig Forsikring Midt-Buskerud

Kroner	Naturskadefond	Garantordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./-eiend.	Annen oppjent egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31.12.2017	13.462.491	778.040	3.463.394	(4.431.351)	92.770.955	106.043.529
1.1.-31.12.2018						
Resultat før andre inntekter og kostnader	872.961	665			1.438.848	2.312.474
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(905.309)		(905.309)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				226.329		226.329
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(678.980)	-	(678.980)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(678.980)	-	(678.980)
Totalresultat	872.961	665	-	(678.980)	1.438.848	1.633.494
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte Til / fra andre fond			(837.985) (187.507)		(1.438.848)	(2.276.833) (187.507)
Egenkapital 31.12.2018	14.335.452	778.705	2.437.902	(5.110.331)	92.770.955	105.212.683
1.1.-31.12.2019						
Resultat før andre inntekter og kostnader	982.703	(8.098)	-		11.548.841	12.523.446
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				387.068		387.068
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(96.771)		(96.771)
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				290.317	-	290.317
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	290.317	-	290.317
Totalresultat	982.703	(8.098)	-	290.317	11.548.841	12.813.763
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte Til / fra andre fond			5.700.000 (225.352)		(7.741.206) -	(2.041.207) (225.352)
Egenkapital 31.12.2019	15.318.155	770.607	7.912.550	(4.820.014)	96.578.990	115.759.887

Classified: Internal

Kontantstrøm

	2019	2018
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier direkte forsikring	16.726.132	17.018.584
Utbetalte gjensikringspremier	-4.631.110	-4.459.042
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-6.182.523	-4.008.553
Innbetalte gjensikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	734.788	999.342
Betalte driftskostnader	-2.520.926	1.065.708
Netto finansinntekter	685.681	459.798
Betalte skatter	-21.334	-940.308
Utbytte/vedlagt kundeutbytte	-2.355.449	-2.324.451
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2.435.260	7.811.078
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	1.900.618	7.241.510
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-2.203.352	-9.458.226
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	2.018.042	-769.956
Netto kontantstrøm av sertifikater	0	0
Netto kontantstrøm av eiendom	7.405.565	-360.980
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med kort løpetid	0	0
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner	0	0
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	0	-137.756
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	9.120.873	-3.485.408
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond	-225.351	-187.507
Utbetalinger i.f.m. skadeforsikr.selskapenes garantforordning	0	0
Innbetalinger i.f.m. Skadeforsikr.selskapenes garantforordning	0	0
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-225.351	-187.507
Netto kontantstrøm for perioden	11.330.782	4.138.163
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	11.330.782	4.138.163
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	16.158.913	12.020.750
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	27.489.695	16.158.913
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd hos kredittinstitusjoner	20.096.821	448
Kontanter og bankinnskudd *	7.392.874	16.158.465
Sum kontanter og kontantekvivalenter	27.489.695	16.158.913
* Herav bundet på skattetrekkkonto	400.402	400.201

Classified: Internal

NOTER

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2019 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder anvendt

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

Varig Forsikring Midt-Buskerud implementerte IFRS 16 1.januar 2019 uten at det var vesentlige implementeringseffekter på balansen. Dette skyldes at Varig Forsikring Midt-Buskerud kun har kortsiktige leieavtaler og leieavtaler der underliggende eiendeler har lav verdi.

Nye standarder og fortolkninger ikke tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2019, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1.januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen

tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Forsikring Midt-Buskerud er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikjustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller kostnader vil bli presentert separat i resultatoppstillingen. Standarden forventes å påvirke foretakets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader. IASB har besluttet å utsette ikrafttredelsesdatoen til IFRS 17 med ett år til rapporteringsperioder som begynner 1.januar 2022 eller senere.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Datterselskapet og tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap er inntektsført samme år som det er avsatt i givers regnskap. Overstiger utbyttet / konsernbidraget andel av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen til morselskapet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelatert driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte

henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Varig Forsikring Midt-Buskerud i utøvelse av sin virksomhet.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

- eierbenyttet eiendom: 10-50 år
- anlegg og utstyr : 3-10 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Investerings eiendommer

Eiendom som leies ut eller er rene investeringsobjekter, eller begge deler klassifiseres som investerings eiendommer. Disse eiendommene benyttes ikke i produksjon, levering av varer eller tjenester, eller til administrative formål.

Ved førstegangsinnregning vurderes investerings eiendommene til kost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet. Investerings eiendommer avskrives ikke.

Investerings eiendommene vurderes deretter til virkelig verdi, og alle verdiendringer innregnes i resultatet. Virkelig verdi baseres på markedspriser, eventuelt justert for forskjeller i type, lokasjon eller tilstand til den enkelte eiendom.

Der markedspriser ikke er tilgjengelig vurderes eiendommene individuelt ved at forventet fremtid netto kontantstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. I netto kontantstrøm hensyntas eksisterende leiekontrakter og forventninger om fremtidig leieinntekter basert på dagens utleiemarked. Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av utleiesituasjon og byggets beliggenhet og standard.

Det foretas også en vurdering mot observerte markedspriser. Verdsettelsen utføres både av eksterne og intern ekspertise, som har betydelig erfaring i å verdsette tilsvarende eiendommer i geografiske områder hvor foretakets investerings eiendommer er lokalisert. Ved bruksendringer og reklassifisering til eierbenyttet eiendom, benyttes virkelig verdi på reklassifiseringstidspunktet som anskaffelseskost for etterfølgende måling.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangs-innregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Varig Forsikring Midt-Buskerud har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstill definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Varig Forsikring Midt-Buskerud har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfalltidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår ansvarlig lån, rentebærende forpliktelser, andre finansielle forpliktelser og forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettelsesmetoder.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 14.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og

nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppgjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er formuesskatt og betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Forsikring Midt-Buskerud opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Varig Forsikring Midt-Buskerud ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Forsikring Midt-Buskerud, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede gruppen.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Forsikring Midt-Buskerud. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Forsikring Midt-Buskerud er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnet for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Varig Forsikring Midt-Buskerud mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med

hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Forsikring Midt-Buskerud tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuranseskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2019 er egenregningen 3.000.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster brannkassens regnskap. Reassuransesprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranses og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransesfunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuransesprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Varig Forsikring Midt-Buskerud eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuransesprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Forsikring Midt-Buskerud håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)	2019	2018
Brannforsikring	91.448	60.478
Naturskadeforsikring	17.092	22.347
Totalt	108.541	82.825

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 38.791 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 114.917 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 296 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

Beløp i hele tusen	2019	2018
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	114.917	96.765
Solvenskapitalkrav (SCR)	38.791	17.108
Overskuddskapital	76.126	79.657
Solvensmargin etter Solvency II	296 %	566 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

Beløp i hele tusen	2019	2018
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	17.456	7.699
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	9.698	4.277
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	25.630	23.882
Minstekapitalkrav (MCR)	25.630	23.882
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	408 %	389 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 99.445 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Kapital i kapitalgruppe 3 består av en beregnet andel av utsatt skattefordel.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

Beløp i hele tusen	2019	2018
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	99.445	88.211
- Kapitalgruppe 2	15.318	14.335
- Kapitalgruppe 3	154	1.745
Sum basiskapital	114.917	104.291
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	104.571	92.988
- Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål	10.192	3.778
- Kapitalgruppe 3 for Solvency II formål	154	
Total tellende ansvarlig kapital SCR	114.763	96.766

De viktigste forskjellene mellom verddivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verddivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

Beløp i hele tusen	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	6.388	5.135	-1.253
Premieavsetning for skadeforsikringer	8.099	6.128	-1.971
Risikomargin	0	3.263	3.263
Sum forsikringstekniske avsetninger	14.487	14.526	39

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den

forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder. Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Forsikring Midt-Buskerud. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

Beløp i hele tusen	2019	2018
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	7.313	6.469
Kapitalkrav for markedsrisiko	22.409	12.210
Kapitalkrav for motpartsrisiko	20.974	2.786
Diversifisering	-12.409	-4.936
Basis solvenskapitalkrav	38.287	16.530
Operasjonell risiko	505	578
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	38.791	17.108

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

4. Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring

	Brannforretning Norge	Naturforretning Norge	Sum Norge
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	14.880.564	1.845.568	16.726.132
Gjenforsikringsandel	-4.329.706	-301.404	-4.631.110
For egen regning	10.550.858	1.544.164	12.095.022
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	15.005.349	1.819.261	16.824.610
Gjenforsikringsandel	-4.329.706	-301.404	-4.631.110
For egen regning	10.675.643	1.517.857	12.193.500
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-4.903.203	-535.154	-5.438.357
Gjenforsikringsandel	330.435	-	330.435
For egen regning	-4.572.768	-535.154	-5.107.922
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-6.920.797	-703.696	-7.624.493
Inntruffet tidligere år brutto	2.017.594	168.542	2.186.136
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	7.219.631	879.285	8.098.916
Brutto erstatningsavsetning	5.519.309	868.823	6.388.132

Classified: Internal

5. Kostnader

	2019	2018
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	197.878	186.039
Lønns- og personalkostnader	5.271.348	5.875.155
Honorarer tillitsvalgte	484.167	476.669
KT-kostnader	293.307	234.879
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	190.000	226.050
Andre kostnader	2.763.100	2.507.806
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-6.920.240	-7.040.770
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-1.136.354	-1.317.571
Avgitt øvrige salgskostnader	-759.414	-720.662
Sum	383.792	427.596
Herav salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	1.136.354	1.317.571
Provisjon	136	0
Øvrige salgskostnader	759.414	720.662
Sum	1.895.904	2.038.232
Øvrige spesifikasjoner		
Lønns- og personalkostnader		
Lønn	3.981.986	4.538.062
Arbeidsgiveravgift	902.312	986.448
Pensjonskostnader - innskuddsbasert pensjonsordning	132.150	140.223
Pensjonskostnader - avtalefestet pensjon (AFP)	70.651	49.583
Pensjonskostnader - ytelsesbasert pensjonsordning	184.249	160.838
Sum lønns- og personalkostnader	5.271.348	5.875.155
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	112.500	135.250
Attestasjonstjenester	11.625	12.500
Revisjon - rådgivning skatt	0	0
Rådgivning - annen rådgivning	65.875	78.300
Sum	190.000	226.050

6. Lønn og godtgjørelse

	2019	2018
Gjennomsnittlig antall ansatte	7,5	8
Lønn/godtgjørelse til daglig leder:		
-Lønn	1.043.027	1.018.181
-Fordel fri bil	167.845	167.845
-Andre godtgjørelser	18.650	17.436
-Årets pensjonsopptjening daglig leder	111.814	103.370
-Styret		
Ole Brunes	132.500	140.000
Anne Kristin Strand	0	19.167
Nils Are Grasvik	0	21.667
Ole G. Raaen	62.500	51.667
Ambjørn Flaata	62.500	54.167
Anette Bøe	22.500	49.167
Gjermund Rønning	15.000	10.000
Kristian Vidvei	45.000	31.667
Pål Lohne	47.500	31.667
Birgitte Svensrud Smetbak	31.667	0
	419.167	409.169
-Valgkomite	27.500	22.500
-Generalforsamling	37.500	45.000

Classified: Internal

7. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

	2019	2018
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	6.920.240	7.040.770
Utbetalt garantiordningen	15.129	0
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	6.935.369	7.040.770

8. Transaksjoner mellom Varig Forsikring Midt-Buskerud og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr 927.437.

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

	2019	2018
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	7.346.870	6.889.413
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	86.003	91.106
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	1.871	1.841
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	7.434.744	6.982.360

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

	2019	2018
Kostnader brannforretningen	915.326	929.211
Kostnader øvrige tjenester	433.340	416.918

9. Pensjon

Varig Forsikring Midt-Buskerud er forpliktet til å ha en tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Forsikring Midt-Buskerud har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Forsikring Midt-Buskerud pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,14 prosent (3,2), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2019/2020 er beregnet til 1,09 prosent (1,29). Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 66,11 år (66,11).

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det

gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Forsikring Midt-Buskerud er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 3,6 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 3,6 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 14,17 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus ett prosentpoeng. Verdien vil falle med 10,36 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehypigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 5,25 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 3,28 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 1,29 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstille visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Forsikring Midt-Buskerud er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

	Sikret 2019	Usikret 2019	Sum 2019	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018
Antall aktive medlemmer	3	0	3	3	0	3
Antall pensjonister	4	4	8	4	4	8
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	8.159.041	543.895	8.702.935	7.392.093	704.121	8.096.214
Korreksjon av åpningsbalansen			0			0
Årets pensjonsopptjening	182.299	0	182.299	172.100	0	172.100
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	34.819	0	34.819	32.871	0	32.871
Rentekostnad	239.370	14.014	253.384	189.977	18.096	208.073
Fjernet KPH-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Aktuarielle gevinster og tap	114.240	30.693	144.932	120.459	-3.842	116.618
Utbetalte ytelser	-259.185	-153.126	-412.311	-251.714	-146.499	-398.213
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-138.455	-29.247	-167.702	-38.934	-27.981	-66.916
Virksomhetssammenslutning	0	0	0	0	0	0
Virkning av den øvre grense for eiendelen	0	0	0	542.189	0	542.189
Kursendringer i utenlandsk valuta			0			0
Pr. 31.12	8.332.128	406.229	8.738.357	8.159.041	543.895	8.702.935
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	8.332.128	406.229	8.738.357	8.159.041	543.895	8.702.935
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-9.708.568	0	-9.708.568	-8.459.403	0	-8.459.403
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	-1.376.441	406.229	-970.212	-300.362	543.895	243.533
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	8.459.403	0	8.459.403	8.534.439	0	8.534.439
Renteinntekt	251.434	0	251.434	219.335	0	219.335
Avkastning ut over renteinntekt	532.021	0	532.021	-246.502	0	-246.502
Bidrag fra arbeidsgiver	863.351	29.247	892.598	242.779	27.981	270.761
Utbetalte ytelser	-259.185	0	-259.185	-251.714	0	-251.714
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-138.455	-29.247	-167.702	-38.934	-27.981	-66.916
Overtakelse/oppkjøp	0	0	0	0	0	0
Oppgjør	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	9.708.568	0	9.708.568	8.459.403	0	8.459.403
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	182.299	0	182.299	172.100	0	172.100
Rentekostnad	239.370	14.014	253.384	189.977	18.096	208.073
Renteinntekt	-251.434	0	-251.434	-219.335	0	-219.335
Fjernet KPH-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	34.819	0	34.819	32.871	0	32.871
Pensjonskostnad	205.054	14.014	219.068	175.613	18.096	193.708
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm.kostnader inkl. provisjon for mottatt gjerforsikring og salgskostnader	205.054	14.014	219.068	175.613	18.096	193.708
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader						
Akkumulert beløp pr. 01.01.			6.813.743			5.908.434
Avkastningen på pensjonsmidler			-532.021			246.502
Endringer i demografiske forutsetninger			-82.987			287.558
Endringer i økonomiske forutsetninger			227.920			-170.940
Virkingen av den øvre grensen for eiendelen			0			542.189
Akkumulert beløp pr. 31.12.			6.426.654			6.813.743

Aktuarielle forutsetninger			
Diskonteringsrente	2,21 %		2,98 %
Lønsregulering	3,14 %		3,20 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,14 %		3,20 %
Pensjonsregulering	0,00 %		0,00 %
Øvrige spesifikasjoner			
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen	132.150		140.223
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	70.651		49.583
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	70.722		49.633
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år	890.460		248.849
	Endring i pensjonsforpliktelse 2019		Endring i pensjonsforpliktelse 2018
Prosent			
Sensitivitet			
10 % økt dødelighet	-3,28 %		-3,90 %
10 % redusert dødelighet	3,59 %		3,10 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-10,36 %		-10,20 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente	14,17 %		14,90 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	5,25 %		5,50 %
- 1 %-poeng lønnsjustering	-3,28 %		-4,70 %
+ 1 %-poeng G-regulering	-1,29 %		-2,30 %
- 1 %-poeng G-regulering	2,62 %		2,30 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	11,38 %		13,90 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering	0,67 %		0,00 %

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
Verdsettelseshierarki 2019	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	pr. 31.12.2019
Aksjer og andeler	-	834.937	-	834.937
Obligasjoner	-	8.630.917	-	8.630.917
Derivater	-	242.714	-	242.714
Sum	-	9.708.568	-	9.708.568

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
Verdsettelseshierarki 2018	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	-	499.105	-	499.105
Obligasjoner	-	7.774.191	-	7.774.191
Derivater	-	186.107	-	186.107
Sum	-	8.459.403	-	8.459.403

Classified: Internal

10. Skatt

	2019	2018
Midlertidige forskjeller		
Tap på fordringer		
Driftsmidler	-1.676.688	-9.750.983
Gevinst- og tapskonto	-5.789.839	-294.491
Pensjonsforpliktelse	-406.230	-543.896
Overfinansiert pensjonsforpliktelse ikke motregnet	1.376.440	300.362
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-6.496.317	-10.289.008
Estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen		
Sum midlertidige forskjeller over resultatet		
Andre forskjeller	2.330.911	2.622.275
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	3.644.490	19.739
Netto midlertidige forskjeller	-520.916	-7.646.993
Utsatt skattefordel	130.229	1.911.748
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad (inkl. andre inntekter og kostnader)	15.695.282	2.575.715
Endring i andre midlertidige forskjeller	-3.501.328	226.054
Permanente forskjeller	178.874	-47.034
Verdiendring finansielle anleggsmidler	196.192	0
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer	148.958	193.681
Tilbakeføring av verdired finansielle omløpsmidler	-9.427.307	2.141.812
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-31.119	-31.486
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	934	945
Ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	-2	-2
Skattepliktig inntekt	3.260.484	5.059.684
Benyttelse av fremførbart underskudd		
Avgitt konsernbidrag	0	-3.257.758
Avregningsdifferanse	84.879	5.078
Betalbar skatt	900.000	1.270.000
Skyldig betalbar skatt i balansen	-900.000	-1.270.000
Effekt av konsernbidrag	0	814.440
Formuesskatt	-200.000	-140.000
Skyldig betalbar skatt i balansen	-1.100.000	-595.561
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	900.000	1.270.000
Formuesskatt	200.000	140.000
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel (inkl. andel fra andre inntekter og kostnader)	1.781.519	-450.327
For mye/lite avsatt tidligere år		-17.452
Skattekostnad i regnskapet	2.881.519	942.221
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	2.881.519	942.221
Skatt av resultat før skattekostnad	3.923.821	643.929
Forsk. mellom årets skattekostn. og 25 % av res. før skatt	-1.042.301	298.292
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	906.188	91.777
Skatt av permanente forskjeller	-2.233.368	564.479
Skatt av endringer i andre forskjeller		-485.590
Formuesskatt	200.000	140.000
Skatt av feil tidligere år	84.879	5.078
For lite betalt skatt tidligere år	0	-17.452
Sum differanse	-1.042.301	298.292

Utsatt skatt er beregnet med 25% pr. 31.12.19.

11. Investerings eiendom

Varig Forsikring Midt-Buskerud anvender virkelig verdi for sine investerings eiendommer. Investerings eiendommer består av nærings eiendommer som leies ut og som er anskaffet i tråd med selskapets kapitalplasseringsstrategi. Eiendommer som benyttes av foretakets egen virksomhet er klassifisert som eierbenyttet eiendom, jf. note 12.

Eiendommen er tidligere verdsatt basert på fremtidige forventede kontantstrømmer ved 100 % utleie. Resultatene de senere år har imidlertid ikke vist seg tilstrekkelig kontantstrømmer for å forsvare de bokførte verdiene. Eiendommen ble derfor nedskrevet til estimert salgsverdi i 2016. Det er ingen endringer i estimert salgsverdi for 2018 eller 2019.

	2019	2018
Resultatregnskapet		
Leieinntekter	-513.228	-604.521
Andre inntekter	-8.820	-11.166
Kostnader	270.166	617.155
Sum	-251.882	1.468
Netto gevinst/(tap) ved justering virkelig verdi	-24.525	0
Sum inntekter fra investerings eiendommer	-276.407	1.468
Balansen		
Pr. 01.01	7.162.263	7.162.263
Tilgang	0	0
Avhendinger	-7.162.263	0
Netto gevinst/(tap) ved justering av virkelig verdi		0
Pr. 31.12	0	7.162.263

12. Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

	Eierbenyttet eiendom	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.18	11.984.617	1.419.434
Tilgang i året	161.483	200.256
Utrangert	0	-46.564
Avgang i året	0	-173.390
Anskaffelseskost pr.31.12.18	12.146.100	1.399.736
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.18	-4.638.776	-682.654
Årets ordinære avskrivninger	-133.899	-186.040
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	0	0
Tilbakeført utrangert	0	46.564
Avgang ordinære avskrivninger	0	210.390
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.18	-4.772.675	-611.740
Bokført verdi 31.12.18	7.373.425	787.996
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	20 %	Over 30 og 20år
	Eierbenyttet eiendom	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.19	12.146.100	1.399.736
Tilgang i året	0	0
Utrangert	0	0
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost pr.31.12.19	12.146.100	1.399.736
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.19	-4.772.675	-611.740
Årets ordinære avskrivninger	-137.880	-197.878
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	0	0
Tilbakeført utrangert	0	0
Avgang ordinære avskrivninger	0	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.19	-4.910.555	-809.618
Bokført verdi 31.12.19	7.235.545	590.118
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	20 %	Over 30 og 20år
	2019	2018
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	14.646.565	14.646.565
Balanseført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	7.235.545	7.373.425
Merverdi utover balanseført verdi	7.411.020	7.273.140

13. Aksjer i datterselskaper

	Forretn. kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2019	Bal.ført verdi 31.12.2019	Kostpris 31.12.2018	Bal.ført verdi 31.12.2018
Datterselskaper						
Noresund Eiendom AS	Noresund	100 %	18.874.634	6.800.000	18.874.634	6.996.192
	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter	Resultat	
Tilleggsinformasjon						
Datterselskaper						
Noresund Eiendom AS	6.953.319	6.953.319	0	0	72.559	

Classified: Internal

14. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonsprisindeksmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Forsikring Midt-Buskerud egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidssutsikter kan påvirke forventning om fremtidige

kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balanseført verdi 31.12.2019	Virkelig verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	34.199.766	34.199.766	26.328.466	26.328.466
Rentebærende verdipapirer	62.865.190	62.865.190	60.989.341	60.989.341
Utlån og fordringer				
Utlån	2.074.247	2.074.247	3.840.076	3.840.076
Fordringer i forbindelse med direkte foretning og gjenforsikring	1.704.685	1.704.685	2.244.094	2.244.094
Andre fordringer	1.743.969	1.743.969	2.449.410	2.449.410
Kontanter og bankinnskudd	27.489.695	27.489.695	16.158.913	16.158.913
Sum finansielle eiendeler	130.077.551	130.077.551	112.010.299	112.010.299
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Andre forpliktelser	7.567.336	7.567.336	6.892.775	6.892.775
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	0	0	0	0
Forpliktelser innen konsernet	6.370.062	6.370.062	6.370.062	6.370.062
Sum finansielle forpliktelser	13.937.398	13.937.398	13.262.837	13.262.837

Verdsettelseshierarki 2019	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	34.029.266	10.000	160.500	34.199.766
Rentebærende verdipapirer	62.449.190	416.000	0	62.865.190
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån			2.074.247	2.074.247

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	26.157.966	10.000	160.500	26.328.466
Rentebærende verdipapirer	60.573.341	416.000	0	60.989.341
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån			3.840.076	3.840.076

Classified: Internal

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsddata (nivå 3) 31.12.2019

	Pr. 1.1.2019	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/nå nivå 3	Pr. 31.12.2019	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som er omfattet av IFRS 9 pr. 31.12.2019
Aksjer og andeler	160.500						160.500	
Rentebærende verdipapirer								
Sum	160.500	-	-	-	-	-	160.500	-

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsddata (nivå 3) 31.12.2018

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/nå nivå 3	Pr. 31.12.2018	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som er omfattet av IFRS 9 pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	223.000	340.189		(402.689)			160.500	
Rentebærende verdipapirer								
Sum	223.000	340.189	-	(402.689)	-	-	160.500	-

Classified: Internal

15. Aksjer og andeler

Andre norske aksjer	Organisasjons- nummer	Markeds verdi
BK Forum AS	919 864 222	10.000
Emerging Europe Land Development AS	992 394 781	140.500
Sum andre norske aksjer		150.500

Norske aksjefond	Organisasjons- nummer	Markeds verdi
Pareto Investment Fund A	977 287 677	1.313.636
Pareto Aksje Norge B	883 610 512	1.306.429
KLP AksjeGlobal Indeks II	987 570 199	3.619.311
Sum norske aksjefond		6.239.376

Eiendomsfond	Organisasjons- nummer	Markeds verdi
Prime Office Germany AS	990 405 131	20.000
Sum eiendomsfond		20.000

Utenlandske aksjefond	Markeds verdi
Sector Global Equity Kernel Fund Class P shares NOK Hedged	2.648.346
Arctic Norwegian Value Creation B NOK	3.398.836
Egerton Capital Equity Fund plc I	1.875.106
Artisan Global Opportunities Fund Class I USD	1.448.269
Orbis SICAV Global Equity Fund USD	1.871.608
Sector Healthcare Value B NOK	1.367.356
Goldman Sachs Global CORE Equity	6.503.646
AKO Global Long-Only Fund C1	3.196.210
Sum utenlandske aksjefond	22.309.377

Utenlandske kombinasjonsfond	Markeds verdi
Pareto Offensiv A	5.480.513
Sum kombinasjonsfond	5.480.513
Sum aksjer og andeler	34.199.766

Classified: Internal

16. Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer i private foretak - norske	Markeds verdi
25% EELD A 12/14	416.000
Sum rentebærende verdipapirer i private foretak - norske	416.000

Obligasjonfond - norske	Markeds verdi
Alfred Berg Obligasjon	4.722.367
Alfred Berg Nordic Investment Grade Bond Fund Inst	6.085.230
DNB Global Credit Short	5.818.645
Storebrand Global Kreditt IG B	5.332.717
Sum obligasjonfond - norske	21.958.959

Obligasjonfond - utenlandske	Markeds verdi
JPMorgan Funds Global Corporate Bond A - NOK	-
Pareto Global Corporate Bond C	1.498.206
BlueBay Investment Grade Global Aggregate Bond Fund I – NOK (BHedged)	14.989.210
BlueBay Investment Grade Global Aggregate Bond Fund M – NOK (BHedged)	9.612
PIMCO Global Investors Series Global Bond Fund Institutional NOK (Hedged) Accum	8.084.120
PIMCO GIS Income Fund Institutional NOK (Hedged) Accumulation	4.790.807
T. Rowe Price Global HY Bd Ah NOK	1.550.783
PIMCO GIS GlnGd Crdt Instl NOKH Acc	5.125.430
Arctic Return Class L	4.436.154
Sum obligasjonfond - utenlandske	40.484.322

Pengemarkedsfond - norske	Markeds verdi
Holberg Likviditet	5.909
Sum pengemarkedsfond - norske	5.909
Sum rentebærende verdipapirer	62.865.190

17. Utlån og fordringer

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost	2019	2018
Pantelån	2.024.247	3.790.076
Andre utlån	50.000	50.000
Tapsavsetninger med objektive bevis	0	0
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost	2.074.247	3.840.076

Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	2019	2018
Innskudd hos kredittinstitusjoner	20.096.821	448
Sum utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	20.096.821	448

Classified: Internal

18. Egenkapital

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

19. Hendelser etter balansedagen

Utbruddet av koronaviruset i Kina ved nyttårstider skulle få større konsekvenser for Norge og den globale økonomien en noen så for seg bare for noen måneder siden. Børser verden over har i skrivende stund falt over 30 %. Mange land stenger ned og stopper all aktivitet for å redusere utbredelsen av koronasmitte. Det settes inn massive tiltakspakker fra myndighetene for å tilføre bedrifter og lønnstakere likviditet. Hendelsene vil få økonomiske konsekvenser også for vårt selskap både på kort og lengre sikt. Tapene i finansmarkedene kan bli store i en periode fremover, og aktiviteten i økonomien kan bli markant redusert. Foretakets sterke finansielle stilling gjør at konsekvensene av redusert verdi på verdipapirer og en resesjon i økonomien ikke vil true videre drift.